

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(květen 2020)

Boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu

Evropská komise dne 7. května představila komplexní přístup k dalšímu posílení boje EU proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Balíček opatření Komise proti praní peněz z července 2019 vyzdvihl řadu nedostatků. Evropský parlament a Rada v návaznosti na tento balíček vyzvaly Komisi, aby prošetřila, jaké kroky by bylo možné učinit pro dosažení harmonizovanějšího souboru pravidel, lepšího dohledu (i na úrovni EU) a lepší koordinace mezi finančními zpravodajskými jednotkami. Komise proto zveřejnila akční plán konkrétních opatření, která přijme v průběhu příštích 12 měsíců. Cílem tohoto nového komplexního přístupu je vyplnit veškeré zbývající mezery v právních předpisech EU. Komise rovněž zveřejnila transparentnější a přesnější metodiku, která má identifikovat vysoce rizikové třetí země, jež mají ve svých systémech pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu strategické nedostatky, a představují proto specifickou hrozbu pro finanční systém EU, což by mělo přispět i k zintenzivnění spolupráce s Finančním akčním výborem (FATF). Komise přijala rovněž nový seznam třetích zemí (Bahamy, Barbados, Botswana, Ghana, Jamajka, Kambodža, Mauricius, Mongolsko, Myanmar, Nikaragua, Panama a Zimbabwe), které mají strategické nedostatky ve svých rámcích pro boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Nový seznam se začne uplatňovat od 1. října 2020.

Akční plán pro komplexní politiku EU v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu

Akční plán je založen na šesti pilířích, z nichž každý má přispět k tomu, aby byla EU v boji proti praní peněz a financování terorismu efektivnější a aby se zároveň posílila její globální úloha v této oblasti:

Účinné uplatňování právních předpisů EU: Komise bude nadále pozorně sledovat, jak členské státy provádějí pravidla EU, aby národní předpisy byly v souladu s nejvyššími možnými standardy. Dnešní akční plán zároveň vyzývá Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), aby k boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu plně využil svých nových pravomocí.

Jednotný soubor pravidel EU: Stávající pravidla EU sice mají širokou působnost a jsou účinná, ale členské státy je uplatňují mnoha různými způsoby. Rozdíl ve výkladu

právních předpisů proto vedou k mezerám v našem systému, jichž mohou využít pachatelé trestné činnosti. Aby tomu zabránila, navrhne Komise v prvním čtvrtletí roku 2021 harmonizovanější soubor pravidel.

Dohled na úrovni EU: Za dodržování pravidel EU v této oblasti v současné době odpovídají jednotlivé členské státy, a proto se mohou ve způsobu tohoto dohledu objevit nedostatky. Komise v prvním čtvrtletí roku 2021 navrhne zřízení orgánu dohledu na úrovni EU.

Koordinační a podpůrný mechanismus pro finanční zpravodajské jednotky členských států: finanční zpravodajské jednotky hrají v členských státech klíčovou úlohu při určování transakcí a činností, jež by mohly souviset s trestnou činností. Komise v prvním čtvrtletí roku 2021 navrhne vytvoření mechanismu EU, který pomůže práci těchto orgánů ještě lépe koordinovat a podporovat.

Prosazování trestněprávních předpisů a výměny informací na úrovni EU: Pro zajištění náležité výměny informací je nezbytná soudní a policejní spolupráce využívající nástroje EU a institucionální ujednání. Svou roli v boji proti praní špinavých peněz a financování terorismu může hrát i soukromý sektor. Komise vydá pokyny k úloze partnerství veřejného a soukromého sektoru, v nichž upřesní a zlepší výměnu údajů.

Úloha EU na světové scéně: EU se aktivně podílí na práci Finančního akčního výboru a na celosvětové úrovni na utváření mezinárodních standardů v boji proti praní peněz a financování terorismu.

Aby podnítila inkluzivní diskusi o rozvoji těchto politik, zahájila dnes Komise veřejnou konzultaci o akčním plánu. Orgány, zainteresované subjekty a občané se do ní mohou zapojit do 29. července.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_800

Výbor ECON Evropského parlamentu publikoval dne 15. května studii o zlepšování politik v oblasti praní špinavých peněz. Studie se vyjadřuje k tématům, jež v této oblasti byly předmětem diskuse mezi institucemi EU, zejména k identifikaci vysoce rizikových států; eliminaci praní špinavých peněz prostřednictvím papírových společností (shell companies); harmonizaci evropských pravidel prostřednictvím nařízení a posílení vynutitelnosti norem prostřednictvím evropského dozorčího orgánu, Úřadu evropského veřejného žalobce, či evropské policie.

Studie je k dispozici v anglickém jazyce zde: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/648789/IPOL_STU\(2020\)648789_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/648789/IPOL_STU(2020)648789_EN.pdf)

Přesídlování uprchlických dětí bez doprovodu a vývoj v oblasti azylu

Agentura EU pro základní práva (FRA) publikovala dne 11. května Zprávu o přesídlování dětí bez doprovodu – uprchlíků. Zpráva se zaměřuje na identifikaci nejčastějších problémů a příkladů dobré praxe, zejména si klade za cíl inspirovat národní orgány v řízeních a k přijetí opatření, jež na jedné straně zabezpečí práva dětí a zároveň jejich praktickou využitelnost. Co se doporučení týče, zpráva uvádí několik oblastí, na něž by se EU a členské státy měly zaměřit, mezi nimi například stanovení přijatelných lhůt pro přesídlení, jež dětem zajistí efektivní ochranu; aplikaci kritérií odůvodněnosti přemístění na základě zranitelnosti dítěte a potřebné ochrany; zajištění poručníka dítěti po celou dobu přesídlení; a zajištění sloučení rodiny, je-li to v nejlépším zájmu dítěte.

Kompletní zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://fra.europa.eu/en/news/2020/relocation-unaccompanied-children-challenges-and-good-practices>

Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) publikoval dne 7. května Zvláštní zprávu o azylových trendech a COVID-19.

Zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/easo-special-report-asylum-covid.pdf>

Komise otvírá platformu Fit pro budoucnost (Fit for Future Platform) a vyzývá k účasti odborníky

Evropská komise dne 11. května zahájila činnost platformy Fit pro budoucnost (Fit for Future Platform) – skupiny odborníků na vysoké úrovni, která pomůže Komisi při zjednodušování stávajících právních předpisů EU a při snižování administrativní zátěže pro občany a podniky. Komise se v rámci svého Programu pro účinnost a účinnost právních předpisů (REFIT) zavázala zjednodušit právní předpisy EU a snížit náklady, které nejsou nezbytné. Platforma Fit pro budoucnost vystřídá platformu REFIT a bude vycházet z jejích zkušeností. Platforma REFIT podporovala v letech 2015–2019 proces zjednodušování právních předpisů EU a předkládala Komisi doporučení. Vzhledem k potřebě řešit nové problémy, např. digitalizaci, pomůže tato rovněž platforma zajistit, aby právní předpisy EU obstály i v budoucnu. Platforma sdružuje celostátní, regionální a místní zástupce členských států, Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor a skupiny zúčastněných stran s praktickými zkušenostmi v různých oblastech politiky. Po spuštění bude moci k její činnosti zaměřené na zjednodušení a snížení zátěže přispívat širší veřejnost a zúčastněné strany. Občané a zúčastněné strany se navíc mohou podělit o své názory na stávající právní předpisy i na návrhy nových politik EU také prostřednictvím portálu Podělte se o svůj názor. Komise rovněž zveřejnila výzvu k podávání přihlášek (do 19. června) za účelem výběru odborníků do skupiny zúčastněných stran této platformy. Její členové

vybraní na základě této výzvy by měli mít vynikající odborné znalosti z oblasti implementace práva EU a měli by být schopni zastupovat zájmy, které v dané oblasti sdílají různé organizace zúčastněných stran.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/fit-future-platform-f4f_en

Návrh průběžné zprávy EP o návrhu rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky

Výbor EP pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) publikoval dne 13. května návrh zprávy o návrhu rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky. Zpravodaj (a zároveň předseda výboru) Aguilar v návrhu konstatuje, že se obavy týkají zejména oblastí fungování zákonodárného a volebního systému, nezávislosti soudnictví a práv soudců a ochrany základních práv, včetně práv příslušníků menšin. Návrh dále konstatuje, že jakékoli zřejmé nebezpečí závažného porušení hodnot uvedených v článku 2 Smlouvy o Evropské unii členskými státy se nedotýká pouze daného členského státu, v němž se nebezpečí naplní, ale má negativní dopad i na ostatní členské státy, na vzájemnou důvěru mezi nimi a na samu podstatu Unie. Zpráva vyjadřuje hluboké znepokojení nad tím, že navzdory třem slyšením Polska v Radě, alarmujícím zprávám Organizace spojených národů, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Rady Evropy a čtyřem řízením o nesplnění povinnosti, která zahájila Komise, nejen že nedošlo v situaci v oblasti právního státu v Polsku k podstatnému zlepšení, ale tato situace se od aktivace čl. 7 odst. 1 SEU ještě vážně zhoršila. Zastává názor, že nejnovější vývoj slyšení podle čl. 7 odst. 1 SEU opětovně prokazuje, že je naléhavě zapotřebí, aby existoval doplňkový preventivní mechanismus Unie pro demokracii, právní stát a základní práva, jak jej navrhl Parlament ve svém usnesení ze dne 25. října 2016. Zpráva se vyjadřuje velmi komplexně k problematickým aspektům polského systému a negativně hodnotí: uzurpaci pravomocí polským parlamentem k provedení ústavních změn; využívání zrychlených legislativních postupů; změnu volebního zákona a organizaci voleb; reformy soudního systému; složení a fungování Ústavního soudu; odchod do důchodu, jmenování a disciplinární režim pro soudce Nejvyššího soudu; složení a fungování disciplinární komory a mimořádné komory Nejvyššího soudu; složení a fungování nové Státní soudcovské rady; změnu pravidel organizace obecných soudů a jmenování předsedů soudů; omezení práv a nezávislost soudců, včetně nového disciplinárního režimu pro soudce; změnu postavení nejvyššího státního zástupce a uspořádání soustavy státních zastupitelství; systémové porušování právního státu; a ochranu základních práv v Polsku, včetně práv příslušníků menšin.

Návrh zprávy bude po vypořádání připomínek předložen k hlasování na výboru v červenci 2020, ke schválení na plenárním zasedání pak v září tohoto roku.

Kompletní text návrhu zprávy je v českém jazyce k dispozici zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/LIBE-PR-650665_CS.html

Společná koncepce bezpečných a účinných mobilních aplikací pro vysledování kontaktů v celé EU

Komise dne 13. května zveřejnila zprávu o koncepci bezpečných a účinných mobilních aplikací pro vysledování kontaktů v EU. Aplikace pro vysledování kontaktů a varování, kterou si můžete nainstalovat dobrovolně, varuje uživatele, jestliže se po určitou dobu nacházeli v blízkosti osoby, která nahlásila, že byla pozitivně testována na COVID-19. V případě varování může aplikace poskytnout příslušné informace od zdravotnických orgánů, například doporučení nechat se testovat nebo zůstat v domácí izolaci a koho kontaktovat. Díky aplikacím pro vysledování kontaktů lze varovat co možná nejvíce potenciálních kontaktů, které tak mají možnost podniknout další kroky, jež mohou napomoci přerušit řetězce nákazy, a tím rychle zastavit další šíření viru. Aplikace pro vysledování kontaktů musí být dobrovolné, transparentní, bezpečné a interoperabilní a musí respektovat soukromí lidí. Aplikace budou používat náhodné identifikátory a nebudou používat žádné údaje o geo-lokalizaci nebo o pohybu. Všechny aplikace musí být pouze dočasné, takže budou muset být odstraněny, jakmile pandemie odezní. Měly by fungovat všude v EU, přeshraničně a pod různými operačními systémy.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_20_869

Vyjádření Evropského parlamentu, že bude zejména v této souvislosti sledovat dodržování základních lidských práv a svobod je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/priorities/eu-response-to-coronavirus/20200429STO78174/covid-19-tracing-apps-ensuring-privacy-and-data-protection>

Rada evropských advokátních komor (CCBE) publikovala k tomuto tématu dne 15. května své stanovisko, v němž zdůrazňuje nezbytnost posuzování přiměřenosti takových aplikací, při nichž dochází k omezování svobody soukromí a práva na limitaci zpracování osobních údajů. Navrhuje v této souvislosti seznam principů, jež je třeba brát v potaz při zvažování užívání těchto aplikací pro vysledování kontaktů obecně, dále specifikuje seznam minimálních požadavků, které by měla každá taková aplikace splňovat.

Kompletní stanovisko je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/Statements/2020/EN_SVL_20200515_CCBE-Statement-on-COVID-19-contact-tracing-apps.pdf

Agentura EU pro základní práva (FRA) rovněž publikovala zprávu s názvem Technologická řešení COVID-19 by měla rovněž zajistit dodržování základních práv. Zpráva pojednává o opatřeních členských států k zabránění šíření nemoci. Zdůrazňuje, že opatření vlád členských států by měla řádně posuzovat dopady na základní práva občanů, a to zejména v následujících oblastech: užívání osobních údajů, uživatelských dat a respektování práv s tím spojených; zakotvení lidskoprávních záruk při ochraně zdraví, například formou informovaného souhlasu; omezení stavu

nouze na nezbytně nutnou dobu; hodnocení dopadů krizových opatření před jejich přijetím; opatření přijatá v otázkách každodenního života - omezení svobody pohybu, shromažďování, hraniční kontroly, pozastavení azylových řízení, omezení na trhu práce, v oblasti vzdělávání a přístupu ke spravedlnosti; opatření na pomoc znevýhodněným skupinám a dětem; a další. Zpráva je v pořadí druhou iniciativou FRA k hodnocení dopadů pandemie napříč EU. Zahrnuje opatření, která byla přijata v období od 21. března do 30. dubna 2020.

Zpráva je k dispozici v anglickém jazyce zde: <https://fra.europa.eu/en/news/2020/tech-answers-covid-19-should-also-safeguard-fundamental-rights>

EP požaduje nová opatření na ochranu výdajů EU, zmiňuje i Česko

Evropský parlament dne 14. května publikoval tiskovou zprávu z jednání rozpočtového výboru a plenárního zasedání, v němž žádá o dotační stropy a vytvoření informačního systému pro spravedlivější a transparentnější přidělování finanční podpory EU; kritizuje podfinancování Úřadu evropského veřejného žalobce a ohrožení jeho plné funkčnosti; a žádá o vypracování společných pokynů k předcházení střetů zájmů vysoce postavených politiků, speciální pozornost přitom věnuje situaci v Česku. Poslanci vyzvali Evropskou komisi, aby ve snaze zabránit podvodům a nespravedlivému rozdělování dotací EU předložila návrh na stanovení maximální částky přímých plateb pro jednu fyzickou osobu. Toto opatření by mělo zabránit jednotlivcům získat dotace ve výši stovek milionů korun během jednoho období Víceletého finančního rámce. Parlament dále požádal o vytvoření informačního systému, který by v reálném čase přinášel informace o dotacích v rámci zemědělské politiky a politiky soudržnosti Evropské unie, stejně jako i o jejich konečných příjemcích. Poslanci zároveň žádají, aby měli po vytvoření informačního systému přístup k údajům o tom, kdo je mezi padesáti největšími příjemci prostředků z těchto fondů v rámci Unie.

Parlament dále vyzval Komisi, aby vypracovala společné pokyny k předcházení střetů zájmů vysoce postavených politiků, a Radu, aby v této oblasti přijala společné etické normy. Poslance znepokojuje zejména situace v Česku. Zákonodárci proto požádali Komisi, aby věnovala speciální pozornost vyplácení prostředků EU společností, které přímo anebo nepřímo vlastní předseda české vlády.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20200512IPR78919/ep-pozaduje-nova-opatreni-na-ochranu-vydaju-eu-zminuje-i-cesko>

Květnové případy porušení právních předpisů: hlavní rozhodnutí vůči ČR

Komise dne 14. května vyzvala ČR, aby plně provedla pátou směrnici o boji proti praní peněz ve svém vnitrostátním právu. Boj proti praní peněz a financování terorismu má zásadní význam pro zajištění finanční stability a bezpečnosti v Evropě. Nedávné skandály týkající se praní peněz odhalily potřebu přísnějších pravidel na úrovni EU. Legislativní nedostatky v jednom členském státě mají dopad na EU jako celek. V zájmu potírání trestné činnosti a ochrany našeho finančního systému by proto měla být pravidla EU účinně provedena a kontrolována.

Komise rovněž dne 14. května vyzvala Českou republiku a Kypr, aby uvedly své vnitrostátní právní předpisy do souladu se směrnicí o posuzování vlivů na životní prostředí (směrnice 2011/92/EU) ve znění směrnice 2014/52/EU z dubna 2014. Směrnice zajišťuje posuzování vlivu veřejných a soukromých projektů na životní prostředí ještě před jejich schválením. Od roku 2014 byla ještě více snížena administrativní zátěž, zlepšena úroveň ochrany životního prostředí a účasti veřejnosti a posílena spolehlivost, předvídatelnost a udržitelnost podnikatelských rozhodnutí o veřejných a soukromých investicích. V České republice se nedostatky ve vnitrostátním právu týkají mimo jiné absence požadavku, aby příslušný orgán při rozhodování o zjišťovacím řízení zohlednil předběžná ověření a posouzení. V současné době rovněž neexistuje povinnost zveřejňovat zmírňující opatření, která developer navrhl, aby se zabránilo nebo předešlo významným nepříznivým vlivům na životní prostředí. Pokud tak neučiní, může se Komise rozhodnout, že zašle odůvodněné stanovisko.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/inf_20_859

Rada prodloužila režim sankcí v případě kybernetických útoků do 18. května 2021

Rada dne 14. května přijala rozhodnutí, kterým se o jeden další rok, tj. do 18. května 2021, prodlužuje platnost rámce pro omezující opatření proti kybernetickým útokům, jež ohrožují EU nebo její členské státy. EU tak bude nadále schopna ukládat cílená omezující opatření vůči osobám nebo subjektům zapojeným do kybernetických útoků, jež mají významný dopad a představují vnější hrozbu pro EU nebo její členské státy. Omezující opatření lze rovněž ukládat v reakci na kybernetické útoky vedené proti třetím státům nebo mezinárodním organizacím, jsou-li tato opatření považována za nezbytná k dosažení cílů společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP). Základním účelem nadále je odrazovat od činností v kyberprostoru namířených proti EU nebo jejím členským státům a reagovat na ně. Mezi omezující opatření patří zákaz cestování do EU a zmrazení majetku osob a subjektů. Osoby a subjekty z EU kromě toho nesmí osobám a subjektům zařazeným na seznam zpřístupňovat finanční prostředky. Toto rozhodnutí bylo přijato jen několik dní po prohlášení Evropské unie a jejích členských států o nepřátelských činnostech v kyberprostoru využívajících koronavirovou pandemii, v němž bylo poukázáno na odhodlání EU nepřátelským činnostem v kyberprostoru předcházet, odrazovat od nich a reagovat na ně, a to i v rámci její širší reakce na krizi COVID-19.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/05/14/cyber-security-council-extends-sanctions-regime-until-18-may-2021/>

Jarní balíček evropského semestru: doporučení pro koordinovanou reakci na koronavirovou pandemii

Komise dne 20. května předložila doporučení, v nichž každému členskému státu EU navrhuje v souvislosti s koronavirovou pandemií opatření v oblasti hospodářské politiky. Doporučení se zaměřují na ty nejnaléhavější výzvy vyvolané pandemií a na oživení udržitelného růstu. Doporučení jsou formulována na základě dvou cílů: v krátkodobém horizontu zmírnit vážné negativní socioekonomické důsledky koronavirové pandemie a v krátkodobém až střednědobém horizontu dosáhnout udržitelného a sociálně inkluzivního růstu, který usnadní ekologickou a digitální transformaci. Rada v doporučení směřovaném ČR zmiňuje, že je pravděpodobné, že socioekonomické důsledky pandemie se projeví nerovnoměrně napříč regiony, a to kvůli rozdílným modelům specializace. Současná situace s sebou tedy nese značné riziko, že se v Česku prohloubí regionální a územní rozdíly nebo že vzniknou nové územní rozdíly v rámci regionů, přičemž se mimo jiné ještě zhorší již pozorovaný trend prohlubování rozdílů mezi Karlovarským a Ústeckým krajem a zbytkem země. Jelikož kromě výše uvedeného hrozí i dočasné narušení procesu konvergence mezi členskými státy, vyžaduje současná situace cílené politické reakce. Dne 7. května 2020 předložilo Česko svůj národní program reforem na rok 2020 a 30. dubna 2020 svůj konvergenční program z roku 2020. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně. Na Česko se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu. Česko v reakci na pandemii COVID-19 a v rámci koordinovaného unijního přístupu přijalo rozpočtová opatření, aby zvýšilo kapacitu systému zdravotní péče, zabránilo šíření pandemie a poskytlo pomoc obzvláště zasaženým jednotlivcům a odvětvím. Podle konvergenčního programu z roku 2020 dosahují tato rozpočtová opatření výše 4 % HDP. Podle prognózy Komise z jara 2020 by mělo české saldo veřejných financí (za předpokladu, že nedojde ke změně politik) činit -6,7 % HDP v roce 2020 a -4,0 % v roce 2021. Míra zadlužení v letech 2020 a 2021 zůstane podle prognózy pod 60 % HDP. Dne 20. května 2020 vydala Komise zprávu vypracovanou v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy, jelikož Česko pro rok 2020 plánuje překročit referenční hodnotu schodku ve výši 3 % HDP. Celkově z analýzy vyplývá, že kritérium schodku stanovené ve Smlouvě a v nařízení (ES) č. 1467/97 není splněno. Doporučení analyzuje opatření přijatá v souvislosti s pandemií v mnoha oblastech a vyzývá ČR v letech 2020-2021 k přijetí následujících opatření:

a) V souladu s obecnou únikovou doložkou přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádět fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvýšit investice. Zajistit odolnost systému zdravotní péče, posílit

dostupnost zdravotnických pracovníků, primární péči a integraci péče a zavést služby elektronického zdravotnictví.

b) Podporovat zaměstnanost aktivními politikami na trhu práce, poskytováním dovedností (včetně digitálních dovedností) a přístupem k digitálnímu učení.

c) Podpořit malé a střední podniky větším využíváním finančních nástrojů k zajištění podpory likvidity, snížením administrativní zátěže a zlepšením elektronické veřejné správy. Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, aby se napomohlo hospodářskému oživení. Zaměřit investice na ekologickou a digitální transformaci, zejména na vysokokapacitní digitální infrastrukturu a technologie, na čistou a účinnou výrobu a využívání energie a na udržitelnou dopravní infrastrukturu, a to mimo jiné v uhelných regionech. Zajistit inovativním podnikům přístup k financování a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje.

Kompletní text doporučení je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european-semester-csr-comm-recommendation-czechia_cs.pdf

EU mobilizuje mezinárodní dárcy na podporu venezuelských uprchlíků a migrantů a zemí v regionu

Evropská unie a španělská vláda dne 26. května za podpory Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Mezinárodní organizace pro migraci uspořádaly mezinárodní dárcovskou konferenci s cílem projevit solidaritu s venezuelskými uprchlíky a migranty a zeměmi v regionu. Mezinárodní dárci se zavázali poskytnout celkem 2,544 miliardy eur (z toho 595 milionů eur ve formě grantů), přičemž Evropská unie a její členské státy mobilizují 231,7 milionu eur na grantové financování. Evropská komise přislíbila 144,2 milionu eur na okamžitou humanitární pomoc, střednědobou i dlouhodobější rozvojovou pomoc a opatření pro předcházení konfliktům. Evropská investiční banka oznámila dodatečné půjčky regionu ve výši 400 milionů eur.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_922

Víceletý finanční rámec a nástroje Next Generation EU

Komise dne 27. května navrhla posílit rozpočet EU jako prostředek k odstranění bezprostředních hospodářských a sociálních škod způsobených koronavirovou pandemií, nastartování udržitelného oživení, jakož i k ochraně a vytváření pracovních míst. Dnešní návrhy se opírají o: mimořádný nástroj Next Generation EU - finanční prostředky ve výši 750 miliard eur dočasně posílí finanční kapacitu rozpočtu EU peněžními prostředky získanými na finančních trzích. Ty pak budou poskytovány

prostřednictvím programů EU na podporu okamžitých opatření potřebných k ochraně životů občanů, zotavení hospodářství a k podpoře udržitelného a odolného růstu; posílený víceletý finanční rámec na období 2021–2027, jehož účelem je rychle nasměrovat investice tam, kde je to nejvíce zapotřebí, posílit jednotný trh, zintenzivnit spolupráci v oblastech, jako je zdravotnictví a krizové řízení, a vybavit Unii dlouhodobým rozpočtem, který bude hnacím motorem zelené a digitální transformace a zajistí spravedlivější a odolnější hospodářství. Nástroj „Next Generation EU“ a rovněž cílené posílení dlouhodobého rozpočtu EU na období 2021–2027 poskytnou rozpočtu EU celkovou finanční kapacitu ve výši 1,85 bilionu EUR. Evropský rozvojový fond, jenž je v současnosti mezivládní dohodou financující rozvojovou politiku v zemích Afriky, Karibské oblasti a Tichomoří, a to ve výši 30 miliard eur v období 2014–2020, zůstane do rozpočtu EU začleněn. Balíček tvoří tři pilíře: nástroje na podporu úsilí členských států o to, aby dosáhly oživení, zotavily se z krize, opatření na posílení soukromých investic a podporu společností v obtížích a posílení klíčových programů EU na základě poznatků z krize, aby byl jednotný trh silnější a odolnější, a aby se urychlila souběžná zelená a digitální transformace.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_20_935

Online platformy odstraňují po výzvě Komise miliony klamavých reklam

Evropská komise v rámci svého závazku chránit spotřebitele v online prostředí informovala dne 27. května o provedené koordinované hromadné kontrole (tzv. sweep) internetových stránek s cílem zjistit, kde jsou spotřebitelé v EU vystaveni v souvislosti s pandemií koronaviru obsahu, který propaguje nepravdivá tvrzení nebo podvodné výrobky. Z výsledků vyplývá, že v návaznosti na výzvu Komise platformy odstranily nebo zablokovaly miliony klamavých reklam nebo produktových nabídek. Tato kontrolní akce, kterou provedla síť pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, se skládala ze dvou částí: kontroly online platform na vysoké úrovni a hloubkové analýzy konkrétních reklam a internetových stránek zaměřených na výrobky, po kterých je z důvodu pandemie koronaviru vysoká poptávka. Kontroly platform na vysoké úrovni se zúčastnily úřady pro ochranu spotřebitele ve 27 zemích, které předložily 126 odpovědí týkajících se jak společností, s nimiž Komise udržuje pravidelný kontakt, tak dalších subjektů na vnitrostátní úrovni. Zvláštní pozornost byla věnována kontrole nabídek týkajících se ochranných roušek a pokrývek hlavy, dezinfekčních gelů, testovacích sad, jakož i potravin, potravinových doplňků a nepotravinářských výrobků s údajnými léčebnými účinky proti koronaviru. Ve 38 případech zjistily úřady řadu pochybných nabídek nebo reklam na výrobky propagované v souvislosti s koronavirem zavádějícím způsobem, dále tvrzení, že produkt může zabránit infekci nebo ji vyléčit, a příliš vysoké ceny. Z kontroly rovněž vyplynulo, že nepoctiví obchodníci používají nové nekalé praktiky, kvůli nimž je obtížnější je odhalit. Jde např. o obrázky či jiná grafická znázornění, jež implicitně vyjadřují léčivé vlastnosti výrobků, nebo záměrné překlepy a cílem obelstít automatické textové filtry. Celkově kontrola se ukázala být velmi úspěšnou. Například společnost Google zablokovala nebo odstranila (na celém světě) přes 80 milionů reklam souvisejících s koronavirem, společnost eBay na svém

globálního tržišti zablokovala nebo z něj odstranila více než 17 milionů nabídek produktů, které porušují spotřebitelská pravidla EU, a společnost Amazon zaznamenala v porovnání s březnem 77% pokles týdenního počtu nově nabízených výrobků, jež doprovází tvrzení související s koronavirem. Hlubková kontrola prověřila 268 internetových stránek, z nichž 206 bude podrobena dalšímu šetření kvůli možnému porušení spotřebitelského práva EU.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_938

EU uzavřela dohody o zjednodušení vízového režimu a o zpětném přebírání osob s Běloruskem

Rada dne 27. května přijala dvě rozhodnutí o uzavření dohody o zjednodušení vízového režimu a dohody o zpětném přebírání osob s Běloruskem. Vízové statistiky jsou důkazem toho, že vztahy mezi EU a Běloruskem mají stále větší význam. V roce 2019 dosáhl počet žádostí o schengenská víza v Bělorusku téměř 650 000. Dohoda o zjednodušení vízového režimu usnadní a zlevní získávání víz, a to jak běloruským občanům cestujícím do schengenského prostoru, tak občanům EU cestujícím do Běloruska. Tato dohoda zjednodušuje dokumentaci, kterou musí určité kategorie občanů předkládat, a rovněž snižuje obecný poplatek za vyřízení žádosti o vízum na 35 eur. Držitelé diplomatických pasů jsou od vízové povinnosti osvobozeni. Tato dohoda se vztahuje na krátkodobý pobyt definovaný jako pobyt, jehož délka během jakéhokoliv období 180 dnů nepřekročí 90 dnů. Dohoda o zpětném přebírání osob stanoví pro členské státy EU a Bělorusko jasné povinnosti a postupy pro zpětné přebírání občanů, kteří neoprávněně pobývají na území druhé strany. Tato dohoda se vztahuje jak na zpětné přebírání vlastních státních příslušníků, tak na státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti za předpokladu, že mají jasnou vazbu na dožadovanou zemi (například vízum nebo povolení k pobytu). V této dohodě je zajištěno plné dodržování lidských práv a jiných povinností v souladu s nástroji mezinárodního práva. Bělorusko bude informováno o uzavření těchto dohod, jež vstoupí v platnost prvním dnem druhého měsíce po oznámení. Očekává se, že k tomu dojde dne 1. července 2020.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/05/27/belarus-eu-concludes-agreements-on-visa-facilitation-and-readmission/>

Nařízení o dočasných opatřeních týkajících se valných hromad evropských společností (SE) a evropských družstevních společností (SCE)

Rada EU dne 26. května schválila návrh nařízení Evropské komise ze dne 29. dubna o dočasných opatřeních týkajících se valných hromad evropských společností (SE) a evropských družstevních společností (SCE). Dopršila tak legislativní proces, Evropský parlament totiž návrh schválil již 14. května. Nařízení Rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu SE a nařízení Rady (ES) č. 1435/2003 ze dne 22. července 2003 o statutu SCE stanoví pravidla pro zakládání a fungování právnických osob, které regulují. Nařízení o SE a nařízení o SCE rovněž harmonizují lhůtu pro konání valné hromady. Konání valných hromad má zásadní význam pro včasné přijetí právními předpisy požadovaných nebo ekonomicky potřebných rozhodnutí, která mají dopad na společnost samotnou, její akcionáře a třetí osoby. Vzhledem k tomu, že výjimečná situace v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 je mimo kontrolu SE, SCE i členských států, stanoví tento návrh na úrovni EU dočasnou odchylku od lhůty podle článku 54 nařízení o SE a článku 54 nařízení o SCE. Tato dočasná odchylka by měla oběma typům společností umožnit uspořádat valnou hromadu do dvanácti měsíců od uzavěrky účetního období, v každém případě však nejpozději do dne 31. prosince 2020.

Judikatura SDEU

SDEU: Tisková zpráva k nálezu německého Ústavního soudu ze dne 5. května 2020

Dne 8. května zveřejnil SDEU tiskovou zprávu, v níž připomíná, že v souladu s ustálenou judikaturou SDEU je rozsudkem Soudního dvora vydaným v řízení o předběžné otázce vnitrostátní soud vázán pro účely řešení sporu v původním řízení. Za účelem zajištění jednotného uplatňování unijního práva má pouze Soudní dvůr, který k tomu byl zřízen členskými státy, pravomoc určit, že určitý akt unijního orgánu je v rozporu s unijním právem.

ESLP: Rozsudek ESLP ve věci M.N. a další proti Belgii (stížnost č. 3599/18), ze dne 5. května 2020

Evropská úmluva o lidských právech se nevztahuje na žádosti o víza podané na ambasády a konzuláty

Velký senát Evropského soudu pro lidská práva ve svém rozhodnutí (nikoliv jednomyslném, ale většinovém) v případě M.N. a další proti Belgii prohlásil stížnost za nepřijatelnou.

Věc se týkala několika syrských státních příslušníků a jejich dvou dětí, kterým byla zamítnuta krátkodobá víza, o která zažádala na belgickém velvyslanectví v Bejrútu za účelem následné žádosti o azyl v Belgii. Stěžovatelé tvrdili, že došlo k porušení jejich práv podle článku 3 (zákaz mučení a nelidského nebo ponižujícího zacházení), článku 13 (právo na účinný prostředek nápravy) a článku 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) Evropské úmluvy o lidských právech.

ESLP zopakoval, že článek 1 (povinnost dodržovat lidská práva) Úmluvy omezil svou působnost na osoby spadající do jurisdikce států, které jsou smluvními stranami Úmluvy. V projednávaném případě uvedl, že stěžovatelé nespádají do jurisdikce Belgie, pokud jde o okolnosti vytykané podle článků 3 a 13 Úmluvy. ESLP rovněž judikoval, že čl. 6 odst. 1 Úmluvy není v projednávaném případě aplikovatelný. Vstup na belgické území, který by vyplynul z udělení víz, nebyl „občanským“ právem ve smyslu článku 6 odst. 1.

ESLP v poslední řadě uvedl, že tímto svým závěrem není nikterak zaujat vůči snahám smluvních států usnadnit přístup k azylovému řízení prostřednictvím svých ambasad či konzulárních zastoupení.

Celé znění rozsudku je v anglickém jazyce k dispozici zde: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-202468>

SDEU: Rozsudek ve věci C-677/18 Orde van Vlaamse Balies, Ordre des barreaux francophones et germanophone a další proti Ministerraad, ze dne 14. května 2020

Věc v původním řízení se týkala sporu o možnost pojistníka svobodně si vybrat v rámci smlouvy o pojištění právní ochrany svého zástupce pro mediační řízení. Komory advokátů podaly u Grondwettelijk Hof (Ústavní soud, Belgie) žalobu na zrušení zákona ze dne 9. dubna 2017. Na podporu této žaloby předkládají zejména žalobní důvod vycházející z porušení některých ustanovení belgické ústavy ve spojení s článkem 201 směrnice 2009/138, neboť zákon neupravuje právo pojistníka na svobodný výběr advokáta pro mediační řízení. Komory advokátů mají totiž za to, že pojistníkovi musí být toto právo přiznáno, jelikož toto řízení spadá pod pojem „soudní řízení“ ve smyslu uvedeného článku 201. Předkládající soud připomíná, že před nabytím účinnosti zákona ze dne 9. dubna 2017 musela každá smlouva o pojištění právní ochrany stanovit možnost pojistníka zvolit si advokáta nebo jinou kvalifikovanou osobu, „pokud bylo třeba zahájit soudní nebo správní řízení“. Uvedený zákon sice tuto svobodu volby rozšířil na rozhodčí řízení, avšak vyloučil ji v případě mediačního řízení. Předkládající soud uvádí, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pojem „soudní řízení“ ve smyslu článku 201 směrnice 2009/138 musí být vykládán široce, aby byly chráněny zájmy pojistníků tím, že jim bude přiznáno obecné a autonomní právo na svobodný výběr právního zástupce v mezích stanovených tímto článkem. Tato judikatura však podle názoru uvedeného soudu neumožňuje s jistotou určit, zda se toto právo vztahuje rovněž na takové mediační řízení, jako je mediační řízení dotčené v původním řízení.

SDEU rozhodl, že článek 201 odst. 1 písm. a) směrnice 2009/138 musí být vykládán tak, že pojem „soudní řízení“ uvedený v tomto ustanovení zahrnuje soudní i mimosoudní mediační řízení, do něhož je nebo může být zapojen soud, ať již při zahájení tohoto řízení, nebo po jeho ukončení. Pokud jde o mediaci, dohoda, které strany dosáhnou, ať již výsledkem soudní, nebo mimosoudní mediace, váže příslušný soud, který ji schvaluje, a má poté, co se stane vykonatelnou, stejné účinky jako rozsudek. Za těchto podmínek se zdá, že úloha advokáta nebo zástupce je dokonce ještě důležitější v rámci mediace než v případě takové stížnosti podané ke správnímu orgánu, jejíž výsledek není závazný pro případné pozdější správní řízení ani správní soud.

V rámci řízení, které může s konečnou platností určit právní postavení pojistníka, aniž má skutečnou možnost toto postavení změnit prostřednictvím soudní žaloby, potřebuje pojistník právní ochranu, a s ohledem na účinky schválení dohody vyplývající z mediace budou zájmy pojistníka, který mediace využil, lépe chráněny, pokud může využít práva na svobodný výběr zástupce stanoveného v článku 201 směrnice 2009/138, podobně jako pojistník, který by se obrátil přímo na soud. Pokud jde o kontext tohoto článku 201, je třeba uvést, že působnost oddílu který se týká pojištění právní ochrany, je vymezena v článku 198 této směrnice obzvláště široce, neboť podle tohoto ustanovení se uvedený oddíl vztahuje na pojištění právní ochrany, v jehož rámci se pojišťovna zaváže nést po zaplacení pojistného výlohy spojené soudním řízením zejména pokud jde o obhajování nebo zastupování pojištěného v občanském, trestním, správním nebo jiném řízení nebo v souvislosti s jakýmkoli nárokem vznesenými na jeho osobu. Taková definice působnosti tohoto oddílu potvrzuje široké pojetí práv pojištěných osob, která uvedený oddíl zakotvuje, mezi něž patří zejména právo zvolit si svého zástupce podle článku 201 směrnice 2009/138.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=226487&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=194158>

ESLP: Rozsudek ESLP ve věci Koulias proti Kypru (stížnost č. 48781/12) ze dne 26. května 2020

Pracovní spojení syna soudce s advokátní kanceláří vyvolalo objektivní pochybnosti o nestrannosti soudce u případu pomluvy.

ESLP jednomyslně rozhodl, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 (právo na spravedlivý proces) Evropské úmluvy o lidských právech. Věc se týkala stížnosti, ve které stěžovatel uvedl, že jeden ze soudců Nejvyššího soudu v řízení pro pomluvu proti němu vedenému, nebyl nestranný, protože syn tohoto soudce pracoval pro advokátní kancelář, jejíž zakládající partner zastupoval stranu žalobce.

ESLP konstatoval, že ačkoliv se za takové situace soudci nemusí automaticky prohlásit za podjaté, je potřeba tyto krevní vazby identifikovat na samotném začátku řízení. Stěžovatel se však dozvěděl o těchto vazbách mezi synem soudce a advokátní kanceláří zastupující žalobce v řízení o pomluvě až poté, co neuspěl v odvolacím

řízení. Proto byly pochybnosti o podjatosti soudce uváděné stěžovatelem objektivně důvodné a došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Celé znění rozsudku je v anglickém jazyce k dispozici zde:
<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-202521>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK